

แนวทางการใช้ประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง กำหนดให้แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายเป็น
เหตุรำคาญ มาใช้เป็น มาตรการเสริม ในการ
ป้องกันควบคุมโรค **ไข้เลือดออก**

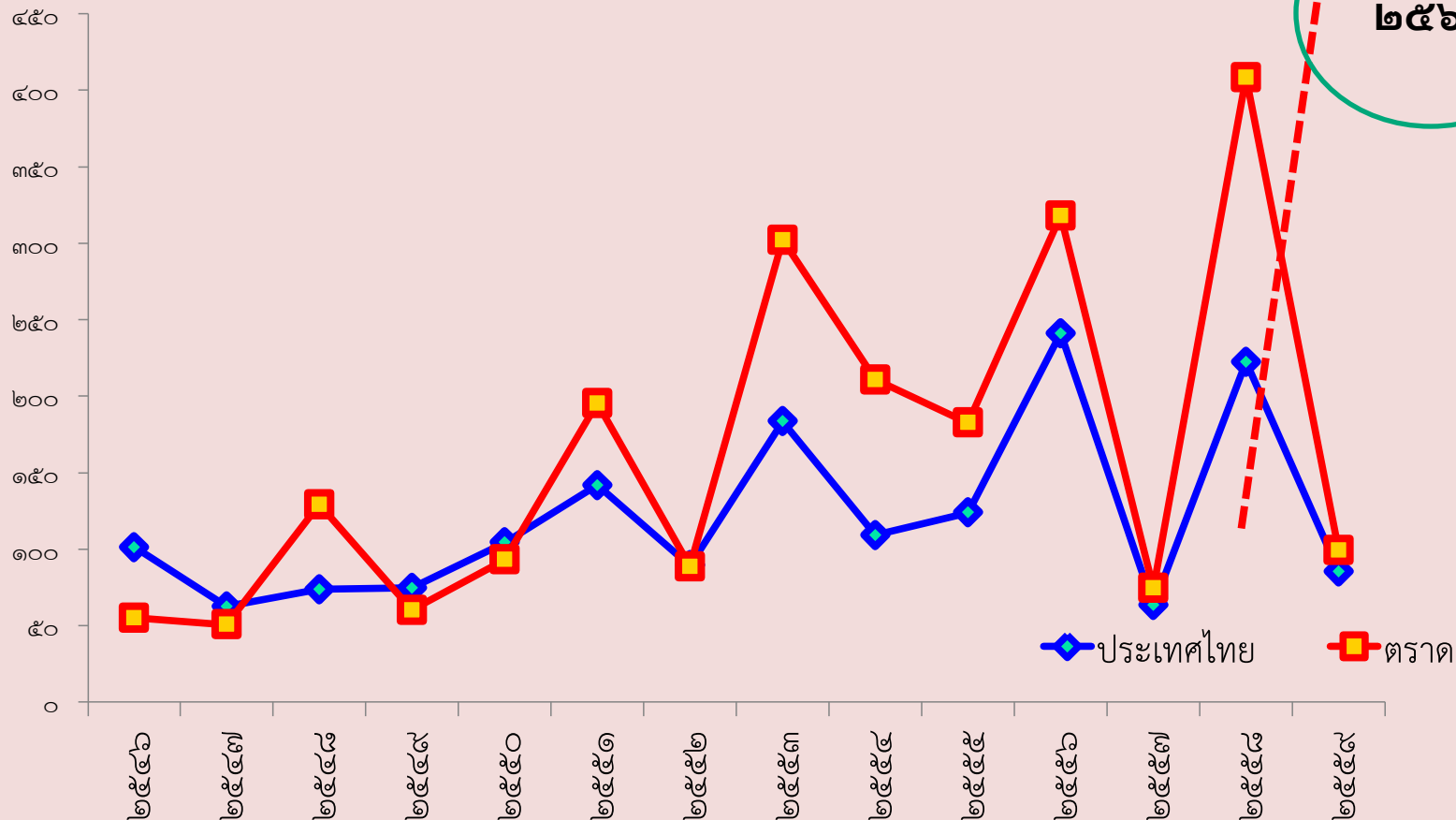
กลุ่มงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัย

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด

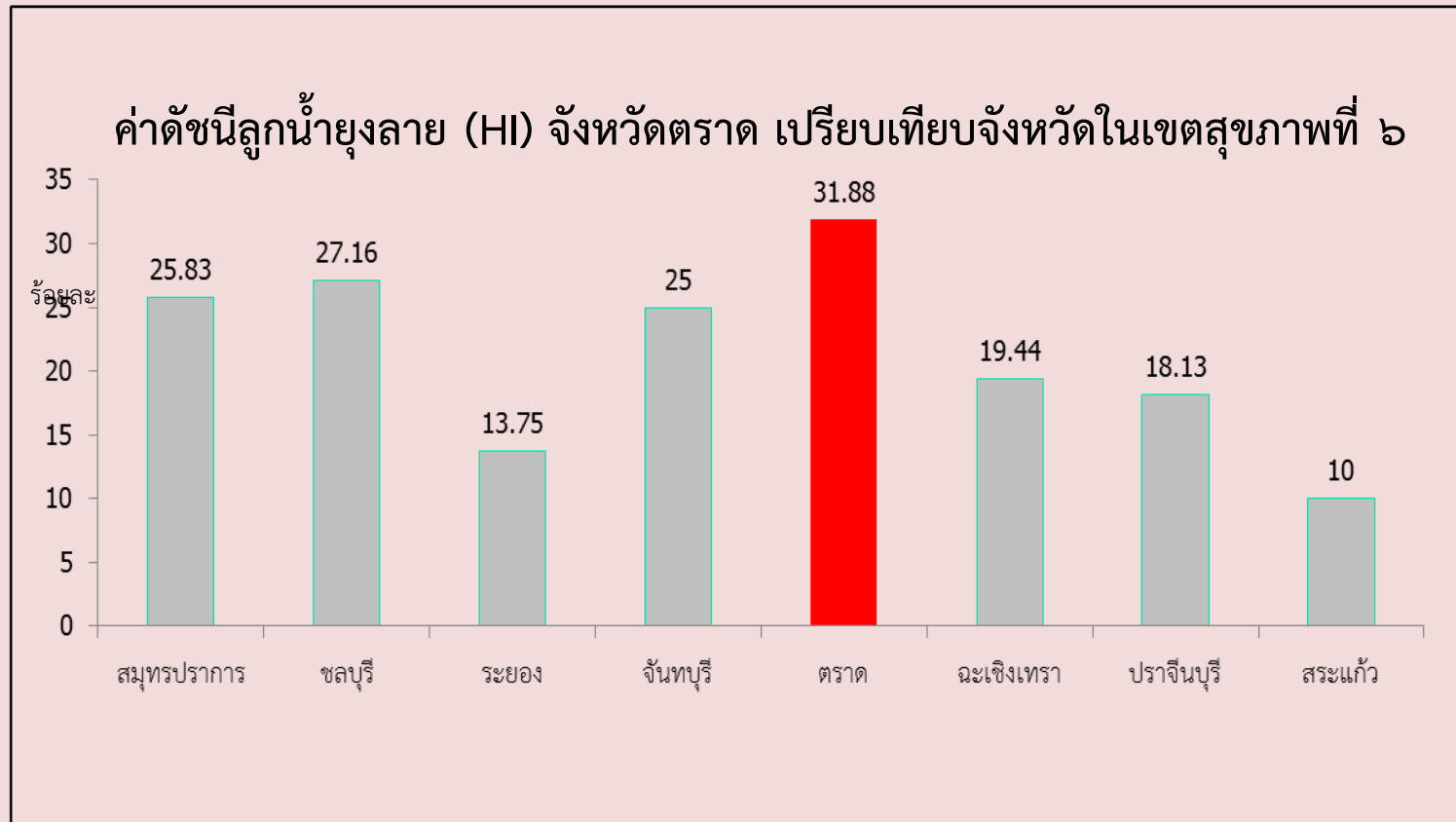
มติที่ประชุมคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด
ตราด ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๙
โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดตราด เป็นประธาน
เห็นชอบให้นำมาตรการทางกฎหมายมาใช้
ร่วมกับมาตรการทางสังคม ในการควบคุมแหล่ง
เพาะพันธุ์ยุงลาย เพื่อการป้องกันควบคุมโรค
ไข้เลือดออก

อัตราป่วยโรคไข้เลือดออกจังหวัดตราด ปี๒๕๔๖-๒๕๕๙ เปรียบเทียบประเทศไทย

อัตราป่วยต่อแสนประชากร

ปัจจัยด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับ โรคไข้เลือดออก

ที่มา: รายงานสรุปผลการประเมินค่าดัชนีลูกน้ำยุงลาย เดือน เมษายน ๒๕๕๙ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๖ ชลบุรี

เทศบาลตำบลเมืองเก่า

ประกาศเทศบาลตำบลเมืองเก่า

เรื่อง ให้เฝ้าระวังและควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย เพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออก

ด้วยปัจจุบันมีการระบาดของโรคไข้เลือดออกและมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น เพื่อให้การป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตามมาตรา ๒๖, ๒๗ และ ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข กำหนดให้แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายเป็นเหตุรำคาญ ตามมาตรา ๒๕(๕) เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตาม พ.ร.บ.การสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ จึงขอให้ทุกหลังคาเรือนดำเนินการตรวจสอบภาชนะในบ้นและบริเวณรอบบ้านไม่ให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย

หากผู้ใดปล่อยปละละเลย ให้มีลูกน้ำยุงลายหรือตัวมิ่งยุงลายในบ้านหรือบริเวณบ้าน อาจต้องระวางโทษ ตามมาตรา ๑๕ กล่าวคือ จำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘

(นายเฉลิมพล หริตวร)
นายกเทศมนตรีตำบลเมืองเก่า

หมวด ๕

เหตุรำคาญ

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่มีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ

(๑) แหล่งน้ำ ทางระบายน้ำ ที่อาบน้ำ ส้วม หรือที่ใส่มูลหรือถ่าย หรือสถานที่อื่นใดซึ่งอยู่ในทำเลไม่เหมาะสม สกปรก มีการสะสมหรือหมักหมมสิ่งขອງมีการเททิ้งสิ่งใดเป็นเหตุให้มีกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษ หรือเป็นหรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์พาหะนำโรค หรือก่อให้เกิดความเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๒) การเลี้ยงสัตว์ในที่หรือโดยวิธีใด หรือมีจำนวนเกินสมควรจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๓) อาคารอันเป็นที่อยู่ของคนหรือสัตว์ โรงงานหรือสถานที่ประกอบการใดไม่มีการระบายอากาศ การระบายน้ำ การกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือการควบคุมสารเป็นพิษหรือมีแต่ไม่มีการควบคุมให้ปราศจากกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษอย่างพอเพียงจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๔) การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใด จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

(๕) เหตุอื่นใดที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง กำหนดให้แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายเป็นเหตุรำคาญและแต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุขเพิ่มเติม

.....

โดยที่ปรากฏว่าโรคไข้เลือดออกได้มีการแพร่ระบาดอย่างกว้างขวาง และมียุงลายเป็นพาหะของโรคที่สำคัญ จึงเห็นสมควรกำหนดให้แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายเป็นเหตุรำคาญและแต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุขเพิ่มเติม เพื่อการปฏิบัติการควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 25(5) และมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ในประกาศนี้

“อาคาร” หมายความว่า ดึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน หรือสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้

“ภาชนะที่มีน้ำขัง” หมายความว่า อุปกรณ์ ของใช้ สิ่งของที่ใช้อยู่ในอาคารหรือนอกอาคาร และมีน้ำขังอยู่ เช่น โอ่ง/ตุ่มน้ำ ถังซีเมนต์ในห้องน้ำ แจกัน ภาชนะเลี้ยงปลูด่าง ถ้วยรองขาตู้ จานรองกระถางต้นไม้ อ่างบัว อ่างเลี้ยงปลา เป็นต้น

“เศษวัสดุที่มีน้ำขัง” หมายความว่า มูลฝอยหรือเศษสิ่งของที่มีได้ใช้แล้วในอาคารหรือนอกอาคาร และมีน้ำขังอยู่ เช่น กระจบอง ยางรถยนต์เก่า ใหล กระจบอง ขวด เป็นต้น หรือชิ้นส่วนของวัสดุ ดังกล่าวที่มีน้ำขังอยู่

“แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย” หมายความว่า แหล่งที่ตรวจพบลูกน้ำหรือตัวโม่งยุงลาย ตั้งแต่หนึ่งตัวขึ้นไป

ข้อ 2 อาคารหรือสถานที่ใดๆ ที่มีภาชนะหรือเศษวัสดุที่มีน้ำขังจนเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ

มาตรา ๒๖ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ก่อเหตุรำคาญในที่หรือทางสาธารณะหรือสถานที่เอกชนรวมทั้งการระงับเหตุรำคาญด้วย ตลอดทั้งการดูแลปรับปรุง บำรุงรักษา บรรดาถนน ทางบก ทางน้ำ รางระบายน้ำ คู คลอง และสถานที่ต่าง ๆ ในเขตของตนให้ปราศจากเหตุรำคาญ ในการนี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อระงับ กำจัดและควบคุมเหตุรำคาญต่าง ๆ ได้

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นในที่หรือทางสาธารณะ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญนั้น ระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีกในอนาคต ให้ระบุไว้ในคำสั่งได้

ในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง และเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นระงับเหตุรำคาญนั้น และอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญนั้นขึ้นอีก โดยบุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุหรือเกี่ยวข้องกับการก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการนั้น

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่มิเหตุรำคาญเกิดขึ้นในสถานที่เอกชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นระงับเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นว่าสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับเหตุรำคาญนั้น หรือสมควรกำหนดวิธีการเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในอนาคต ให้ระบุไว้ในคำสั่งได้

ในกรณีที่มิมีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจระงับเหตุรำคาญนั้นและอาจจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีก และถ้าเหตุรำคาญเกิดขึ้นจากการกระทำ การละเลย หรือการยินยอมของเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ดังกล่าวต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการนั้น

ในกรณีที่ปรากฏแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นในสถานที่เอกชนอาจเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ หรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะออกคำสั่งเป็นหนังสือห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้สถานที่นั้นทั้งหมดหรือบางส่วน จนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าได้มีการระงับเหตุรำคาญนั้นแล้วก็ได้

มาตรา ๓๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม โดยมิใช่เหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

จังหวัดตราด

(ร่าง) ประกาศ ประชาคมหมู่บ้าน.....

เรื่อง การควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออกและโรคติดต่อไวรัสซิกา

ด้วยปัจจุบันมีการระบาดของโรคไข้เลือดออกและมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น และแนวโน้มอาจพบการระบาดของโรคติดต่อไวรัสซิกา ซึ่งมียุงลายเป็นพาหะนำโรค ดังนั้นเพื่อป้องกันการควบคุมโรคไข้เลือดออกและโรคติดต่อไวรัสซิกา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ตามมติที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัดตราด จึงขอให้ทุกหลังคาเรือนดำเนินการตรวจสอบภาชนะในบ้าน และบริเวณรอบบ้าน ไม่ให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย

หากผู้ใดปล่อยปละละเลยให้มีลูกน้ำยุงลายหรือตัวไม่ยุงลายในบ้านหรือบริเวณบ้าน และไม่ดำเนินการควบคุมกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายตามคำแนะนำของ อสม. หรือผู้นำชุมชน มีบทลงโทษ ดังต่อไปนี้

๑. พบครั้งที่ ๑ มีโทษตักเตือน
๒. พบครั้งที่ ๒ ปรับ ๒๐ บาท
๓. พบครั้งที่ ๓ ลงโทษตามกฎหมาย

ประกาศ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....
(.....)
ผู้ใหญ่บ้าน...../กำนันตำบล.....

(ร่าง) ประกาศ องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล.....

เรื่อง การควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออกและโรคติดต่อไวรัสซิกา

ด้วยปัจจุบันมีการระบาดของโรคไข้เลือดออกและมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น และแนวโน้มอาจพบการระบาดของโรคติดต่อไวรัสซิกา ซึ่งมียุงลายเป็นพาหะนำโรค ดังนั้นเพื่อป้องกันการควบคุมโรคไข้เลือดออกและโรคติดต่อไวรัสซิกา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ตามมาตรา ๒๕ ๒๖ ๒๗ และ ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๔๕ กำหนดให้แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายเป็นเหตุรำคาญตามมาตรา ๒๕ (๕) ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตาม พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ จึงขอให้ทุกหลังคาเรือนดำเนินการตรวจสอบภาชนะในบ้าน และบริเวณรอบบ้าน ไม่ให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย

หากผู้ใดปล่อยปละละเลยให้มีลูกน้ำยุงลายหรือตัวไม่ยุงลายในบ้านหรือบริเวณบ้าน และไม่ดำเนินการควบคุมกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายตามคำสั่งของเจ้าพนักงาน ต้องระวางโทษ ดังต่อไปนี้มาตรา ๓๔ กล่าวคือ จำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ประกาศ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....
(.....)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบล/นายกเทศมนตรี.....

เลขที่.....วัดปีที่ตรวจ.....

“ รำง ” หนังสือแนะนำ โดยสายตรวจลูกน้ำยุงลาย

๑.เจ้าบ้านชื่อ.....
๒.บ้านเลขที่.....หมู่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
๓.ลักษณะพื้นที่ ☐ ที่พักอาศัยประจำ ☐ วัด ☐ โรงเรียน ☐ ที่พักชั่วคราว(คนงาน) ☐ อื่น.....

การกระทำความผิด

- ☐ พบลูกน้ำยุงลายอันเป็นเหตุรำคาญ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕
- ☐ ไม่ปฏิบัติตามข้อแนะนำของ อสม./คำสั่งเจ้าหน้าที่ให้กำจัดลูกน้ำยุงลายอันเป็นเหตุรำคาญ
ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕
- ☐ ไม่ให้ความร่วมมือกับอสม./ผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่ในการกำจัดลูกน้ำยุงลาย

บทลงโทษ

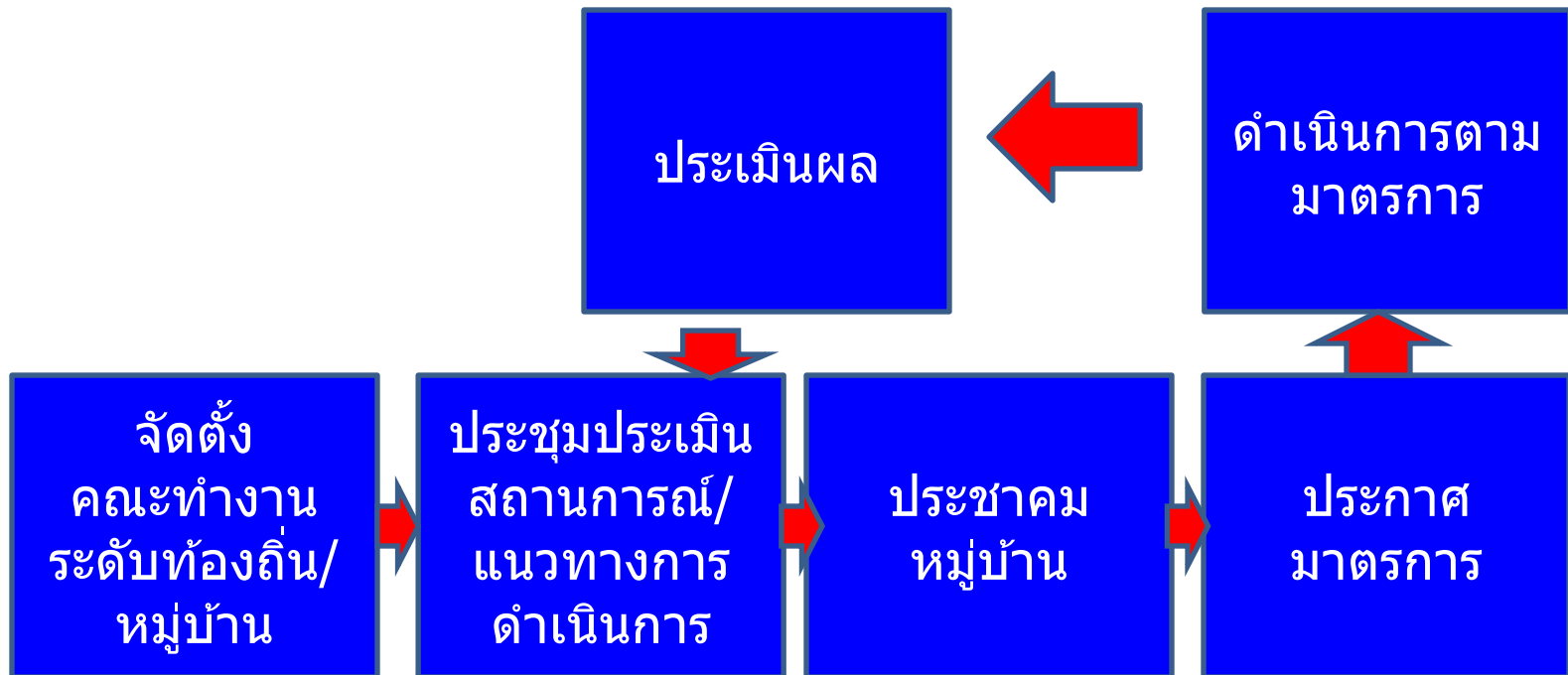
- ☐ ตามมาตรการทางสังคมอันมาจากข้อตกลงในที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน.....เห็นควร
☐ ตักเตือน ☐ ปรับเป็นเงิน ๒๐ บาท ครั้งที่..... ☐ บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม

ลงชื่อผู้เขียน.....
(.....)
ตำแหน่ง อสม. หมู่.....ตำบล.....

ลงชื่อผู้ออกคำแนะนำ.....
(.....)
ตำแหน่ง เจ้าพนักงานสาธารณสุข

ลงชื่อผู้ออกคำแนะนำ.....
(.....)
ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน.....กำนัน.....

กระบวนการ

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง กำหนดให้แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายเป็นเหตุรำคาญและแต่งตั้ง
เจ้าพนักงานสาธารณสุขเพิ่มเติม

โดยที่ปรากฏว่าโรคไข้เลือดออกได้มีการแพร่ระบาดอย่างกว้างขวางและมียุงลายเป็นพาหะของโรคที่สำคัญ จึงเห็นสมควรกำหนดให้แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายเป็นเหตุรำคาญและแต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุขเพิ่มเติม เพื่อการปฏิบัติการควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๕(๕) และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน หรือสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้

“ภาชนะที่มีน้ำขัง” หมายความว่า อุปกรณ์ ของใช้ สิ่งของที่ใช้อยู่ในอาคารหรือนอกอาคาร และมีน้ำขังอยู่ เช่น โอ่ง/ตุ่มน้ำ ถังซีเมนต์ในห้องน้ำ แจกัน ภาชนะเลี้ยงปลูด่าง ถ้วยรองขาตู้ จานรอง กระถางต้นไม้ อ่างบัว อ่างเลี้ยงปลา เป็นต้น

“เศษวัสดุที่มีน้ำขัง” หมายความว่า มูลฝอยหรือเศษสิ่งของที่มีได้ใช้แล้วในอาคาร หรือนอกอาคาร และมีน้ำขังอยู่ เช่น กระป๋อง ยางรถยนต์เก่า ไห กระถาง ขวด เป็นต้น หรือชิ้นส่วนของวัสดุดังกล่าวที่มีน้ำขังอยู่

“แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย” หมายความว่า แหล่งที่ตรวจพบลูกน้ำหรือตัวโม่งยุงลายตั้งแต่หนึ่งตัวขึ้นไป

ข้อ ๒ อาคารหรือสถานที่ใดๆ ที่มีภาชนะหรือเศษวัสดุที่มีน้ำขังจนเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ

ข้อ ๓ ให้บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการควบคุมโรคตั้งแต่ระดับ ๕ ขึ้นไปประจำงานควบคุมโรคติดต่อทั่วไป กลุ่มงานส่งเสริมวิชาการและบริการสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๔ ประกาศฉบับนี้ให้มีผลใช้บังคับนับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๕

(ลงชื่อ) สุดารัตน์ เกตุราพันธุ์
(นางสุดารัตน์ เกตุราพันธุ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

แนวทางการปฏิบัติ

เรื่อง การควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เมื่อประกาศกระทรวงสาธารณสุข กำหนดให้แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายเป็นเหตุรำคาญมีผลใช้บังคับแล้ว จะทำให้แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในภาชนะหรือเศษวัสดุที่มีน้ำขังและมีการตรวจพบลูกน้ำหรือตัวโม่งของยุงลาย จะถือเป็นเหตุรำคาญ ซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นเจ้าพนักงานท้องถิ่น และเจ้าพนักงานสาธารณสุขสามารถดำเนินการควบคุมได้

ขั้นตอนการดำเนินการ

(๑) ราชการส่วนท้องถิ่นร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้ประชาชนในท้องถิ่น ทราบถึงอันตรายของโรคไข้เลือดออก ลักษณะอาการ การควบคุมและป้องกันแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย รวมทั้งผลทางกฎหมายที่กำหนดให้แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายเป็นเหตุรำคาญด้วย

(๒) ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข และผู้ได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ดำเนินการเฝ้าระวังโรคและควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบ

(๓) ในกรณีที่พบว่าอาคารหรือสถานที่ใด (ของเอกชน) มีแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือผู้ได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น แจ้งหรือแนะนำให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งนั้น ปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาตามสมควร (ตามแบบสามตอนที่แนบมาพร้อมนี้)

(๔) หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ภายในกำหนดเวลา ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ดังนี้คือ

๔.๑) ออกคำสั่งเป็นหนังสือตามมาตรา ๒๘ (ตามตัวอย่างที่แนบมาพร้อมนี้) ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารนั้น ปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาตามสมควร

๔.๒) หากผู้รับคำสั่งไม่แก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ ๒ ประการ คือ

๔.๒.๑) ลงโทษผู้รับคำสั่ง โดยการเปรียบเทียบปรับตามมาตรา ๘๕ (ดูตามคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข ฉบับที่ ๑/๒๕๔๔ เรื่อง การเปรียบเทียบปรับและการดำเนินคดี)

๔.๒.๒) ดำเนินการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายนั้นได้เอง ตามสมควรแก่เหตุเพื่อการป้องกันโรคไข้เลือดออก และสามารถคิดค่าใช้จ่ายจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองนั้นได้ ถ้าเหตุรำคาญนั้นเกิดจากการกระทำ การละเลย หรือการยินยอมของเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารสถานที่นั้น

(๕) กรณีที่ตรวจพบแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในที่หรือทางสาธารณะ เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจดำเนินการได้ดังนี้

๕.๑) หากทราบว่าแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายนั้นเกิดจากการกระทำของบุคคลใด ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งเป็นหนังสือตามมาตรา ๒๗ (ตามตัวอย่างที่แนบมาพร้อมนี้) ให้บุคคลนั้นปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ ซึ่งหากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งให้ดำเนินการลงโทษตามข้อ ๔.๒.๑)

๕.๒) แต่ถ้าไม่ปรากฏว่าเกิดจากบุคคลใด ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นสั่งการให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขของท้องถิ่น ดำเนินการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์นั้นได้ (โดยการถม ระบายน้ำทิ้ง คว่ำ หรือใส่สารเคมีกำจัดลูกน้ำ แล้วแต่กรณีที่เหมาะสม)

(๖) กรณีที่เป็นอาคารรกร้างว่างเปล่า หรือก่อสร้างไม่เสร็จ ซึ่งไม่ปรากฏเจ้าของชัดเจน และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นดำเนินการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายนั้นได้

วิธีการตรวจลูกน้ำยุงลาย

ในการเฝ้าระวังตรวจตราแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้เจ้าพนักงานฯ ตรวจดูภาชนะหรือเศษวัสดุที่มีน้ำขังในหรือนอกอาคารว่ามีลูกน้ำหรือตัวมียุงลายหรือไม่ (จากสถิติโดยทั่วไป ลูกน้ำในภาชนะหรือเศษวัสดุที่มีน้ำขังจะเป็นลูกน้ำยุงลายร้อยละ ๙๕ ขึ้นไป)

(๒) หากพบว่ามีลูกน้ำหรือตัวมียุงให้พิจารณาลักษณะเบื้องต้นของลูกน้ำหรือตัวมียุงลาย ดังนี้

๒.๑) เมื่อเคาะภาชนะนั้นให้เกิดเสียงดังลูกน้ำหรือตัวมียุงจะดำดิ่งลงก้นภาชนะหรือ

๒.๒) เมื่อเปิดฝาภาชนะ (เช่น โอ่ง/ตุ่มน้ำ) ลูกน้ำหรือตัวมียุงจะดำดิ่งลงก้นภาชนะหรือ

๒.๓) เมื่อส่องไฟฉายลงในภาชนะ ลูกน้ำหรือตัวมียุงจะดำดิ่งลงก้นภาชนะ

ถ้าลูกน้ำมีปฏิกริยาอย่างใดอย่างหนึ่งข้างต้น ให้ถือว่าเป็นลูกน้ำยุงลาย ให้เจ้าพนักงานฯ ออกคำแนะนำให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองปรับปรุงแก้ไขและดูแลมิให้เกิดขึ้นอีก

(๓) ในกรณีที่แนะนำแล้วไม่ปฏิบัติตาม และยังคงพบลูกน้ำยุงลายอีก ให้เจ้าพนักงานฯ เก็บตัวอย่างลูกน้ำในภาชนะนั้นประมาณ ๑-๕ ตัว ใส่ในแอลกอฮอล์ (๕-๑๐%) ปิดขวดหรือหลอดให้สนิท แล้วไปตรวจสอบดูลักษณะของลูกน้ำยุงลายด้วยกล้องจุลทรรศน์โดยดูที่อวัยวะ Come Scale ในห้องปฏิบัติการเพื่อยืนยันผล แล้วเสนอให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งตามข้อ ๔.๑) หรือ ๕.๑) แล้วแต่กรณีต่อไป

คำสั่งให้ปรับปรุงแก้ไขการก่อเหตุรำคาญ
(กรณีเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย)

ที่...../.....

สำนักงานเทศบาล (หรือที่ทำการ อบต.).....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ระงับเหตุรำคาญ

เรียน

ตามที่ (เทศบาล...../อบต./เจ้าพนักงาน.....) ได้ตรวจพบว่าอาคาร (หรือสถานที่) ที่ท่านเป็นเจ้าของ (หรือครอบครอง) มีลักษณะ(อะไร)(หรือเศษวัสดุ(อะไร).....) ซึ่งมีน้ำขังจนทำให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายซึ่งเป็นพาหนะของโรคไข้เลือดออก อันเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน จึงถือว่าเป็นเหตุรำคาญตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่...../..... เรื่อง กำหนดให้แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายเป็นเหตุรำคาญฯ ตามบทบัญญัติมาตรา ๒๕(๕) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ ประกอบกับเจ้าพนักงาน.....(ท้องถิ่น/สาธารณสุข/ผู้ได้รับการแต่งตั้ง) ได้ตรวจและนำตามอำนาจหน้าที่ มาตรา ๔๔(๓) แล้ว แล้วปรากฏว่าท่านมิได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของเจ้าพนักงาน.....ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคำแนะนำ นั้น (เป็นข้อสนับสนุนให้ใช้ดุลยพินิจออกคำสั่งนี้ ซึ่งอาจมีเหตุผลอื่นก็ได้ตามข้อเท็จจริง)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๘ (หรือมาตรา ๒๗ แล้วแต่กรณี) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ จึงมีคำสั่งให้ท่านปรับปรุงแก้ไขและระงับเหตุรำคาญ ดังนี้

(๑)

(๒)

ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดวัน (ตามความเหมาะสมของเรื่อง) นับแต่วันที่ได้รับคำสั่งนี้ หากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในระยะเวลาดังกล่าว จะมีความผิดซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๗๔

อนึ่ง หากท่านไม่พอใจคำสั่งหรือเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม ท่านมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการตามคำสั่งข้างต้นด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ตำแหน่ง.....เจ้าพนักงานท้องถิ่น

(ตัวอย่าง)

(สำหรับผู้ประกอบการ)

แบบตรวจแนะนำของเจ้าพนักงาน

ตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕

๑. วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

๒. ชื่อ เจ้าของ/ผู้ครอบครอง.....

๓. สถานประกอบการ ชื่อ.....
กิจการ.....ตั้งอยู่บ้านเลขที่.....
ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....โทร.....

๔. ข้อเสนอแนะ (เพื่อการปรับปรุงแก้ไข)

.....

.....

.....

.....

.....

๕. คำสั่งให้ปรับปรุงแก้ไข (กรณีเป็นอันตรายร้ายแรง)

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ลงชื่อ.....
(.....) (.....)
เจ้าของ/ผู้ครอบครอง เจ้าพนักงาน.....

แบบตัวอย่าง แบบตรวจแนะนำ ๓ ตอน

(สำหรับเจ้าพนักงานท้องถิ่น)

แบบตรวจแนะนำของเจ้าพนักงาน

ตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕

๑. วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

๒. ชื่อ เจ้าของ/ผู้ครอบครอง.....

๓. สถานประกอบการ ชื่อ.....
กิจการ.....ตั้งอยู่บ้านเลขที่.....
ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....โทร.....

๔. ข้อเสนอแนะ (เพื่อการปรับปรุงแก้ไข)

.....

.....

.....

.....

.....

๕. คำสั่งให้ปรับปรุงแก้ไข (กรณีเป็นอันตรายร้ายแรง)

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ลงชื่อ.....
(.....) (.....)
เจ้าของ/ผู้ครอบครอง เจ้าพนักงาน.....

(แบบตัวอย่างที่ ๖)

(สำหรับเจ้าพนักงานผู้ตรวจ)

แบบตรวจแนะนำของเจ้าพนักงาน

ตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕

๑. วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

๒. ชื่อ เจ้าของ/ผู้ครอบครอง.....

๓. สถานประกอบการ ชื่อ.....
กิจการ.....ตั้งอยู่บ้านเลขที่.....
ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....โทร.....

๔. ข้อเสนอแนะ (เพื่อการปรับปรุงแก้ไข)

.....

.....

.....

.....

.....

๕. คำสั่งให้ปรับปรุงแก้ไข (กรณีเป็นอันตรายร้ายแรง)

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ลงชื่อ.....
(.....) (.....)
เจ้าของ/ผู้ครอบครอง เจ้าพนักงาน.....

เลขที่/.....

แบบตรวจแนะนำของเจ้าพนักงาน
ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

หน่วยงาน.....โทรศัพท์.....

๑. วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

๒. ชื่อ เจ้าของ/ผู้ครอบครอง.....

๓. สถานประกอบการ ชื่อ.....

กิจการ.....ตั้งอยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....หมายเลขโทรศัพท์.....

๔. ประเด็นปัญหาหรือข้อเท็จจริงที่ตรวจพบ.....

๕. ข้อเสนอแนะ (เพื่อการปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด)

๕.๑

๕.๒

๕.๓

๕.๔

ลงชื่อ.....

(.....)

เจ้าของ/ผู้ครอบครอง/ผู้รับคำแนะนำ

ลงชื่อ

(.....)

.....

ลงชื่อ

(.....)

.....

ลงชื่อ

(.....)

.....

ลงชื่อ

(.....)

.....

ลงชื่อ

(.....)

.....

ลงชื่อ

(.....)

.....

ลงชื่อ

(.....)

.....

ลงชื่อ

(.....)

.....

(ร่าง) ประกาศ ประชาคมหมู่บ้าน.....

เรื่อง การควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออกและโรคติดเชื้อไวรัสซิกา

ด้วยปัจจุบันมีการระบาดของโรคไข้เลือดออกและมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น และแนวโน้มอาจพบการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสซิกา ซึ่งมียุงลายเป็นพาหะนำโรค ดังนั้นเพื่อให้การป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกและโรคติดเชื้อไวรัสซิกา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ตามมติที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัดตราด จึงขอให้ทุกหลังคาเรือนดำเนินการตรวจสอบภาชนะในบ้าน และบริเวณรอบบ้าน ไม่ให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย

หากผู้ใดปล่อยปละละเลยให้มีลูกน้ำยุงลายหรือตัวโม่งยุงลายในบ้านหรือบริเวณบ้าน และไม่ดำเนินการควบคุมกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายตามคำแนะนำของ อสม. หรือผู้นำชุมชน มีบทลงโทษ ดังต่อไปนี้

๑. พบครั้งที่ ๑ มีโทษตักเตือน
๒. พบครั้งที่ ๒ ปรับ ๒๐ บาท
๓. พบครั้งที่ ๓ ลงโทษตามกฎหมาย

ประกาศ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....
(.....)

ผู้ใหญ่บ้าน...../กำนันตำบล.....

(ร่าง) ประกาศ องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล.....

เรื่อง การควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออกและโรคติดเชื้อไวรัสซิกา

ด้วยปัจจุบันมีการระบาดของโรคไข้เลือดออกและมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น และแนวโน้มอาจพบการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสซิกา ซึ่งมียุงลายเป็นพาหะนำโรค ดังนั้นเพื่อให้การป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกและโรคติดเชื้อไวรัสซิกา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ตามมาตรา ๒๕ ๒๖ ๒๗ และ ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ และประกาศกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๔๕ กำหนดให้แหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายเป็นเหตุรำคาญตามมาตรา ๒๕ (๕) ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตาม พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ จึงขอให้ทุกหลังคาเรือนดำเนินการตรวจสอบภายในบ้าน และบริเวณรอบบ้าน ไม่ให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย

หากผู้ใดปล่อยปละละเลยให้มีลูกน้ำยุงลายหรือตัวมอญยุงลายในบ้านหรือบริเวณบ้าน และไม่ดำเนินการควบคุมกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายตามคำสั่งของเจ้าพนักงาน ต้องระวางโทษดังต่อไปนี้มาตรา ๗๔ กล่าวคือ จำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ประกาศ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....

(.....)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล/นายกเทศมนตรี.....

เลขที่.....วัดปีที่ตรวจ.....

“ร่าง” หนังสือแนะนำ โดยสายตรวจลูกน้ำยุงลาย

๑.เจ้าบ้านชื่อ.....

๒.บ้านเลขที่.....หมู่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

๓.ลักษณะพื้นที่ ☐ ที่พักอาศัยประจำ ☐ วัด ☐ โรงเรียน ☐ ที่พักชั่วคราว(คนงาน) ☐ อื่น.....

การกระทำความผิด

☐ พบลูกน้ำยุงลายอันเป็นเหตุรำคาญ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕

☐ ไม่ปฏิบัติตามข้อแนะนำของ อสม./คำสั่งเจ้าหน้าที่ให้กำจัดลูกน้ำยุงลายอันเป็นเหตุรำคาญ
ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕

☐ ไม่ให้ความร่วมมือกับอสม./ผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่ในการกำจัดลูกน้ำยุงลาย

บทลงโทษ

☐ ตามมาตรการทางสังคมอันมาจากข้อตกลงในที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน.....เห็นควร
☐ ตักเตือน ☐ ปรับเป็นเงิน ๒๐ บาท ครั้งที่..... ☐ บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม

ลงชื่อผู้เขียน.....

(.....)

ตำแหน่ง อสม. หมู่.....ตำบล.....

ลงชื่อผู้ออกคำแนะนำ.....

(.....)

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานสาธารณสุข

ลงชื่อผู้ออกคำแนะนำ.....

(.....)

ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน.....กำนัน.....